

Lakialoite LA 19/2026 vp

Mira Nieminen ps

Lakialoite laiksi rikoslain 23 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi rikoslain vesiliikennejuopumusta koskevaa sääntelyä siten, että vesiliikennejuopumuksen promilleraja alennetaan nykyisestä 1,0 promillesta 0,5 promilleen vastaamaan tieliikenteessä sovellettavaa rattijuopumusrajaa.

Lakimuutoksen tavoitteena on parantaa vesiliikenneturvallisuutta, ehkäistä vakavia onnettomuuksia sekä yhdenmukaistaa liikennejuopumusta koskevaa sääntelyä eri liikennemuotojen välillä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Voimassa olevan rikoslain mukaan vesiliikennejuopumukseen syyllistyy henkilö, jonka veren alkoholipitoisuus on vähintään 1,0 promillea tai jonka suorituskyky on alkoholin tai muun huumaavan aineen vaikutuksesta heikentynyt siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle.

Tieliikenteessä rattijuopumuksen raja on puolestaan 0,5 promillea. Ero sääntelyssä on herättänyt julkista keskustelua erityisesti viime vuosina, kun veneiden suorituskyky, nopeudet ja liikennemäärät ovat kasvaneet.

Oikeusministeriön työryhmä on jo aiemmin arvioinut promillerajan alentamista ja esittänyt 0,5 promillen rajaa ammattimaisessa vesiliikenteessä käytettäville aluksille.

2. Muutoksen tarpeellisuus

Alkoholi heikentää merkittävästi ihmisen reaktiokykyä, arviointikykyä, tasapainoa, havaintokykyä sekä kykyä ennakoida vaaratilanteita. Vesiliikenteessä nämä vaikutukset korostuvat olosuhteiden vuoksi. Säätilat, aallokko, näkyvyys, väyläliikenne sekä pelastautumisen vaikeus tekevät päihytyneenä veneilystä merkittävän turvallisuusrisikin.

Valmis
5.0

Lakialoite LA 19/2026 vp

Poliisi on useissa yhteyksissä tuonut esille, että päihteet ovat keskeinen riskitekijä vesiliikenneonnettomuuksissa ja että nykyinen korkea promilleraja voi antaa väärän turvallisuudentunteen veneilyyn alkoholin vaikutuksen alaisena. Julkisessa keskustelussa on lisäksi nostettu esiin, että tehokkaiden moottoriveneiden ja vesijettien suorituskyky vastaa monilta osin tieliikenteen ajoneuvoja.

Poliisi on myös korostanut, että jo nykyisin henkilö voidaan tuomita vesiliikennejuopumuksesta alle yhden promillen humalassa, mikäli hänen kykynsä turvalliseen kuljettamiseen on heikentynyt.

3. Tavoitteet

Lakimuutoksen tavoitteena on parantaa vesiliikenneturvallisuutta, vähentää alkoholiin liittyviä vesiliikenneonnettomuuksia, selkeyttää lainsäädäntöä kansalaisten näkökulmasta, yhdenmukaistaa liikennejuopumusta koskevaa sääntelyä sekä vahvistaa viestiä siitä, ettei päihtymys kuulu liikenteeseen missään liikennemuodossa.

Lakiehdotuksen 23 luvun 5 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vesiliikennejuopumuksen rangaistavuuden promilleraja alennetaan 1,0 promillelta 0,5 promilleen. Muutos vastaisi tieliikenteessä sovellettavaa rattijuopumuksen rajaa ja helpottaisi sääntelyn ymmärrettävyyttä sekä valvontaa.

Nykyinen mahdollisuus arvioida kuljettajan tosiasiallista suorituskykyä ja vaaran aiheutumista säilyisi edelleen osana rikostunnusmerkistöä.

Soutuveneet ja niihin rinnastettavat kevyet vesikulkuneuvot jäisivät edelleen sääntelyn ulkopuolelle nykytilaa vastaavasti.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 23 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 23 luvun 5 §, sellaisena kuin se on laissa 296/2012, seuraavasti:

Lakialoite LA 19/2026 vp

23 luku

Liikenne rikoksista

5 §

Vesiliikennejuopumus

Joka ohjailee alusta tai toimii aluksessa sen kulun turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä

1) nautittuaan alkoholia niin, että hänen verensä alkoholipitoisuus tehtävän aikana tai sen jälkeen on vähintään 0,5 promillea tai että hänellä tällöin on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa taikka että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut tai

2) käytettyään muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia tai tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut

ja olosuhteet ovat sellaiset, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle, on tuomittava *vesiliikennejuopumuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Vesiliikennejuopumuksesta tuomitaan myös se, joka ohjailee ammattimaisessa vesiliikenteessä alusta tai määräyksestä toimii tällaisessa aluksessa sen kulun turvallisuuteen tai ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen olennaisesti vaikuttavassa työtehtävässä nautittuaan alkoholia niin, että hänen verensä alkoholipitoisuus tehtävän aikana tai sen jälkeen on vähintään 0,5 promillea tai että hänellä tällöin on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa.

Vesiliikennejuopumuksesta ei kuitenkaan tuomita silloin, kun ohjailtavana on ollut soutuvene taikka siihen kooltaan, nopeudeltaan tai muuten rinnastettava vesikulkuneuvo tai kun 1 momentissa tarkoitettu tehtävä on ollut tällaisessa aluksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 18.6.2026

Mira Nieminen ps